

Hazırlayan	Kontrol eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Komitesi Başkanı	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1. AMAÇ

Hastane ortamında el hijyenine yönelik standart uygulamaları belirlemektir.

2. KAPSAM

Hastane ortamında hasta bakımı, tedavisi, hastaya uygulanacak invaziv girişimler öncesinde ve sonrasında, cerrahi işlemler öncesinde el yıkama ve el antiseptisi kullanımına yönelik standartları kapsar.

3. KISALTMALAR

Herhangi bir kısaltma yoktur.

4. TANIMLAR

El Antiseptiği : El yıkamada, ovalamada kullanılan antiseptik özelliğe sahip bakteriyostatik ve bakterisidal etkinliği olan kimyasal maddelerdir.

5. SORUMLULAR

Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastane Yönetimi, Enfeksiyon Kontrol Komitesi ve hasta bakımında, izleminde, transferinde görev alan tüm hastane çalışanları (Hizmet alımı ile hastanede görev yapmakta olan personel dahil).

6. FAALİYET AKIŞI

- **El Yıkama Endikasyonları:** Eller hastane ortamında sıvı sabun ve su ile aşağıda belirtilen durumlarda yıkanmalıdır:
 - Gözle görülür kir varlığında,
 - Proteinazöz materyalle kontamine ise,
 - Kan veya diğer vücut sıvıları ile kirlendi ise,
 - Spor yapan bakterilerle ispatlı veya düşünülen enfeksiyon varlığında,
 - Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında,
 - Hasta bakımında kullanılan aletlere temas öncesinde ve sonrasında,
 - İnvaziv işlemler öncesinde ve sonrasında,
 - Eldiven giyme öncesinde ve sonrasında,
 - Hasta çevresi ile temas öncesinde ve sonrasında,
 - Vücut sıvı ve sekresyonları ile, bütünlüğü bozulmuş cilt ile veya mukoz membranlarla temas sonrasında,
 - Hasta ile temasta önce kontamine bir alana temas edilmesi gerekti ise, bundan sonra temiz alana yapılacak temas öncesinde,
 - El antiseptiği ile her beş ovalama işlemi sonrasında bir kere eller yıkanmalıdır veya el antiseptiği içerisindeki yumuşatıcı maddenin ellerde birikme hissine sebep olduğu aşamada eller yıkanmalıdır.
 - Tuvalete girdikten sonra ellerin su ve sabunla yıkanması gereklidir.
- **El yıkama işlemi aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilmelidir;**
 - Hastane ortamında musluklar kolları, dirsekten açılabilir özellikte veya sensörlü olmalıdır.
 - Eller önce su ile ıslatılmalıdır.
 - 3-5 ml sıvı sabun, sabun dağıtıcısından alındıktan sonra, avuç içleri, her iki elin yüzeyi, parmak araları ve başparmak sabun ve suyla iyice ovulmalı, takiben her iki elin parmak uçları, diğer avucun içerisinde ovularak su ve sabunun tüm elin iç ve dış yüzeyini kaplaması sağlanmalıdır. Bu işlem 30-60 saniye süre ile yapılmalıdır.
 - Akan su altında eller iyice durulanmalıdır.
 - Temiz ellerle musluk ellenmemelidir
 - Tek kullanımlık kağıt havlu ile eller kurulanmalıdır.
- **El Antiseptisi Endikasyonları**
 - Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında
 - Hasta bakımında kullanılan aletlere temas öncesinde ve sonrasında

- İnvaziv işlemler öncesinde ve sonrasında
 - Eldiven giyme öncesinde ve sonrasında
 - Hasta çevresi ile temas öncesinde ve sonrasında
 - Hasta ile temasta önce kontamine bir alana temas edilmesi gerekti ise, bundan sonra temiz alana yapılacak temas öncesinde el antiseptisi uygulaması yapılmalıdır.
- **El Antiseptisi Aşağıdaki Aşamalar İzlenerek Gerçekleştirilmelidir**
- Alkol bazlı el antiseptikleri bu amaçla kullanımı en rahat olan solüsyonlardır.
 - Uygun dağıtıcı sistemi olan üründen avuç içerisine 3–5 ml antiseptik solüsyon alındıktan sonra avuç içleri, her iki elin yüzeyi, parmak araları ve başparmak solüsyon ile iyice ovulmalı, takiben her iki elin parmak uçları, diğer avucun içerisinde ovulmalı, en az 15–20 saniye süre ile eller tariflendiği şekilde ovularak alkol bazlı solüsyonun kendiliğinden kuruması beklenmelidir.
- **Cerrahi El Hijyeni**
- Cerrahi işlemler öncesinde el hijyeni amacı ile antiseptik sabun kullanılabileceği gibi (günün ilk ameliyatı öncesinde ve günlük aktiviteler öncesinde eller antiseptik sabunla yıkanmalıdır), ameliyatlar arasında alkol bazlı el antiseptikleri kullanılarak da sağlanabilir.
 - Cerrahi el hijyeni ameliyathanede ameliyat olacak vaka odasına steril olarak girecek herkes tarafından yapılması gereken işlemdir.
 - Cerrahi el hijyeni öncesinde bütün takılar (yüzük, saat vs) çıkartılmalıdır.
 - Eller ve ön kol antimikrobiyal etkili sabun kullanılarak 3–5 dakika süresince ovalanarak sabunlanır.
 - Günün ilk ameliyatı öncesinde tırnak dipleri yumuşak bir fırça ile ovulmalıdır.
 - Eller ve ön kol durulandıktan sonra eller yukarıda tutularak steril havlu ile kurulanmalıdır.
 - Ellerde gözle görülür kirlenmenin olmadığı durumlarda, ameliyat aralarında cerrahi el hijyeni amacı ile alkol bazlı el antiseptikleri kullanılabilir.
 - Alkol bazlı el antiseptiklerinin kullanıldığı durumlarda ellerin ve ön kolun, alkol bazlı solüsyon ile iyice ovulması ve tam olarak kuruması beklenmelidir. Tam kuruma sağlanmadan steril eldiven giyilmemelidir.
- **Önemli Noktalar**
- El hijyeni amacı ile kullanılacak ürünlerin seçiminde ciltte iritasyon etkisi en az olan ürünlerin seçimine dikkat edilmelidir.
 - Alkol bazlı el antiseptikleri, cilde kaybettiği nemi geri kazandıracak yumuşatıcı maddeler içermelidir.
 - Tırnaklar, tırnak yatağını geçmeyecek uzunlukta olmalıdır.
 - Suni tırnak, oje kullanılmamalıdır.
 - Eldiven kullanımı el hijyeninin yerini alacak bir uygulama olarak görülmemelidir.
 - **“El hijyeni, enfeksiyonların yayılımını kontrol etmede en etkili metoddur. Eldiven kullanımı asla el hijyeninin yerini alacak bir uygulama değildir.”**

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR

[El Hijyeni İçin Beş Durum Kuralı Gözlem Formu](#)

[Kişisel Koruyucu Ekipman Kullanım Talimatı](#)

[SKS Rehberi](#)

[Hastane Verimlilik Yerinde Değerlendirme Rehberi](#)

[SAS Rehberi](#)